

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 130 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari.....	10
<i>Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna</i>	
Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish	15
<i>Elmanov Abbas Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich</i>	
Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli	19
<i>Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	23
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari	28
<i>Gulmira Jumanova</i>	
Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati	33
<i>Erboyev Suxrob Abdusalomovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi	37
<i>Davlatova Zebo Haydarovna</i>	
Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari	40
<i>Ochilova Farida Baxriddinovna</i>	
Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari	44
<i>Qo'chqarova Oysha Oltibayevna</i>	
Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari.....	48
<i>Sevara Mamatkarimova</i>	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	53
<i>Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li</i>	
Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения.....	56
<i>Курбанова Шаира Исмаиловна</i>	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ...	60
<i>Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	63
<i>Muminova Feruza Farxodovna</i>	
Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati	70
<i>Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	74
<i>Saidova Dilnoza Maripovna</i>	
К вопросу о классификации современной антиутопии.....	78
<i>Дмитрий Валерьевич Пупонин</i>	
Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям	82
<i>Муксинова Динора Азаматовна</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti	87
<i>Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi</i>	
Valeologik tarbiya asosida maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini tayyorlashda innovatsion va raqamli yondashuvlar	92
<i>Berkinova Charos Islomovna</i>	

Grammatik tushunchalarni o'rgatish metodikasi.....	96
N. R. Masharipova	
Umumiy o'rta ta'lim tizimini takomillashtirish va o'quvchilar bilimini baholashda xorijiy tajribalardan foydalanish finlyandiya ta'lim tizimi misolida.....	99
Obidova Muqaddas Ro'ziqulovna	
The Difference Between Androgogy and Pedagogy.....	106
Pardayeva Aziza Rahmatilloevna	
Elektr mashinalari fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalari.....	110
Shodiyeva Nozina Shuxrat qizi	
Umumta'lim maktablarida direktor o'rinbosarlarining aksiologik yondashuv asosida boshqaruv funksiyalari va vakolatlari hamda maktablarda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish yo'llari.....	113
Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li	
Ispan tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish usullari	119
Tursunqulov Sanjar Dilmurod o'g'li, Shukurullayeva Feruza Dilmurodovna	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxta navlarining qo'llanilishi	124
Ubaydullayeva Komila Bozor qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning nazariy asosi	127
Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna	

BO'LAJAK TARBIYACHILARDA EMPATIYA HISSINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSI

Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna

“University of economics and pedagogy” NOTM, o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning ahamiyati, ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilingan. Shuningdek, pedagogik faoliyatda empatiyaning o'rni, uying pedagogik tafakkur bilan uzviy bog'liqligi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: empatiya, pedagogik tafakkur, maktabgacha ta'lim, tarbiyachi, refleksiya, pedagogik kompetensiya, insonparvarlik, interaktiv metodlar, pedagogik faoliyat.

Abstract: This article analyzes the importance of developing empathy in future preschool educators from scientific-theoretical and practical perspectives. It also reveals the role of empathy in pedagogical activity and its close relationship with pedagogical thinking.

Key words: empathy, pedagogical thinking, preschool education, educator, reflection, pedagogical competence, humanism, interactive methods, pedagogical activity.

Аннотация: В данной статье проанализировано значение формирования эмпатии у будущих воспитателей в дошкольных образовательных организациях с научно-теоретической и практической точек зрения. Также раскрыта роль эмпатии в педагогической деятельности и её тесная взаимосвязь с педагогическим мышлением.

Ключевые слова: эмпатия, педагогическое мышление, дошкольное образование, воспитатель, рефлексия, педагогическая компетентность, гуманизм, интерактивные методы, педагогическая деятельность.

KIRISH

Insoniyat taraqqiyoti davomida tarbiya jarayoni jamiyat rivojining asosiy omillaridan biri sifatida shakllanib kelgan. Dastlabki jamoa tuzumida bolalar tarbiyasi oilaviy muhitda, kattalar faoliyatini kuzatish orqali amalga oshirilgan bo'lsa, keyinchalik ijtimoiy institut sifatida tarbiya tizimi shakllandi. Qadimgi Sharq va G'arb mutafakkirlari tarbiyani inson kamolotining asosiy sharti sifatida talqin qilganlar. Xususan, Sharq pedagogik tafakkurida tarbiyachining axloqiy qiyofasi, bolaga mehr-muhabbat bilan munosabatda bo'lishi ustuvor tamoyil sifatida qaralgan.

Bugungi globallashuv davrida maktabgacha ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining strategik yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Respublikamizda maktabgacha ta'limni rivojlantirish, pedagog kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy pedagoglar uchun keng imkoniyatlar – innovatsion texnologiyalar, malaka oshirish kurslari, moddiy rag'batlantirish tizimi, davlat dasturlari orqali qo'llab-quvvatlash mexanizmlari yaratilgan.

Shunga qaramay, ayrim holatlarda tarbiyachilarning bolalarga nisbatan zo'ravonlik, jumladan, jismoniy jazolash holatlari uchrab turishi muammoli holat sifatida namoyon bo'lmoqda. Bu esa pedagogning kasbiy kompetensiyasi yetarli darajada shakllanmaganligi, ayniqsa, empatik qobiliyatlarning rivojlanmaganligi bilan bog'liqdir. Shu nuqtai nazardan, bo'lajak tarbiyachilarda empatiya sifatini shakllantirish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Empatiya tushunchasi psixologiya va pedagogika fanlarida keng o'rganilgan. Empatiya – bu boshqa insonning hissiy holatini tushunish va unga mos ravishda munosabat bildirish qobiliyatidir.

Xorijiy tadqiqotchilardan K. Rogers empatiyani shaxslararo muloqotning eng muhim komponenti sifatida baholab, pedagog bolani ichki dunyosini tushunishi orqali samarali ta'lim-tarbiya jarayoni yuzaga kelishini ta'kidlaydi. Uning fikricha, empatik muhitda bola o'zini xavfsiz his qiladi va erkin rivojlanadi.

Hoffman empatiyaning rivojlanish bosqichlarini tahlil qilib, bolalar bilan ishlovchi pedagoglarda yuqori darajadagi empatiya mavjud bo'lishi zarurligini asoslaydi. U empatiyani axloqiy rivojlanishning asosi sifatida ko'radi.

Bandura ijtimoiy o'rganish nazariyasida pedagogning xulqi bolalar uchun model vazifasini bajarishini ko'rsatadi. Agar pedagog agressiv bo'lsa, bola ham shu xatti-harakatni o'zlashtiradi.

Milliy pedagogik qarashlarda ham bu masala alohida o'rin tutadi. Sharq mutafakkirlari tarbiyachining mehribonligi, sabr-toqati va bolaga nisbatan insoniy munosabatini asosiy mezon sifatida belgilaganlar.

Zamonaviy o'zbek pedagogik tadqiqotlarida ham pedagogik tafakkur, ayniqsa, empatiya va refleksiya orqali rivojlantirilishi zarurligi ta'kidlanmoqda.

Xususan, N. Muslimov pedagogik kompetensiya tarkibida pedagogning psixologik tayyorgarligi, kommunikativ madaniyati va empatik qobiliyatlari hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydi.

R. Mavlonova esa pedagog shaxsining insonparvarlik fazilatlarini, bolaga individual yondashuvi va mehr-muruvati tarbiya samaradorligini belgilovchi omillar ekanligini asoslaydi.

Ilmiy maqolalarimda refleksiya pedagogik tafakkurning markaziy mexanizmi bo'lib, aynan shu jarayon orqali pedagog o'z faoliyatidagi xatolarni anglaydi, bolalarning hissiy holatini chuqurroq tushunishga intiladi va zo'ravonlikka olib keluvchi impulsiv harakatlarning oldini olishi haqida ilmiy maqolalarimda o'z fikrlarimni bildirganman. Bu yondashuv empatiyani shakllantirishda refleksiv o'qitish metodlarining zarurligini asoslaydi. Shu asosda aytilish mumkinki, empatiya – bu nafaqat psixologik sifat, balki pedagogik kompetensiyaning ajralmas qismi hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bo'lajak tarbiyachilarda empatiyani shakllantirish kompleks yondashuvni talab etadi.

Quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

1. **Refleksiv o'qitish metodlari.** Talabalarni o'z xatti-harakatlarini tahlil qilishga o'rgatish orqali ularda o'zini anglash va boshqani tushunish qobiliyati rivojlanadi. Masalan:
2. **"Men bola o'rnida bo'lsam..." mashqlari.** Bunda talabalar o'zlarini bola o'rnida, o'zining bola yoshidagi xotirasiga qaytishga undaydi.
3. **Rol o'ynash (role-play) metodlari.** Talabalar turli pedagogik vaziyatlarni sahnalashtirish orqali bolalarning hissiy holatini his qilishni o'rganadilar. Bu usul empatiyaning amaliy shakllanishiga xizmat qiladi.
4. **Emotsional intellektni rivojlantirish mashg'ulotlari.** Maxsus treninglar orqali: hissiyotlarni aniqlash, boshqarish, boshqalarning hissiyotini tushunish ko'nikmalari shakllantiriladi
5. **Pedagogik amaliyotda kuzatuv va tahlil.** Talabalar tajribali tarbiyachilar faoliyatini kuzatib, ularning bolalar bilan munosabatini tahlil qiladilar va keljakdagi kasbiy kompetensiyasini shakllantirishga yordam beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur tadqiqotda bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirish muammosi pedagogik, psixologik va ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazarlar uyg'unligida tahlil qilingan bo'lib, uning natijalari zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimida insonparvarlik paradigmasini mustahkamlashda muhim nazariy va amaliy ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi. Ayniqsa, empatiyani pedagogik kompetensiyaning tarkibiy qismi sifatida asoslash orqali muallif mazkur tushunchani kengroq funksional doirada talqin etadi.

Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, empatiya fenomeni ko'p qirrali tushuncha bo'lib, u nafaqat boshqa insonning hissiy holatini anglash, balki unga nisbatan adekvat emotsional va axloqiy munosabatni shakllantirishni ham qamrab oladi. Jumladan, Carl Rogers empatiyani samarali muloqotning asosiy sharti sifatida ta'riflab, quyidagicha ta'kidlaydi: "Empatiya - bu boshqa odamning ichki ma'lumot doirasini aniq va unga tegishli hissiy tarkibiy qismlar va ma'nolar bilan idrok etish qobiliyati" Ushbu ta'rifdan kelib chiqib aytish mumkinki, empatiya faqat tushunish emas, balki "ichki dunyoga kirish" jarayonidir. Bu esa pedagogik faoliyatda bola shaxsini chuqur anglashning nazariy asosini tashkil etadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, empatiyani shakllantirish pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu holat Martin Hoffman tomonidan ishlab chiqilgan empatiya va axloqiy rivojlanish nazariyasi bilan ham tasdiqlanadi. Uning fikricha, "empathy is the spark of human concern

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.